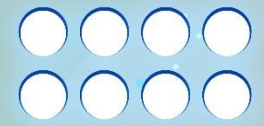

รายวิชา ศิลปะ (นาฏศิลป์)

รหัสวิชา ศ๒๓๑๐๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

เรื่อง องค์ประกอบที่สำคัญของละคร

ครูผู้สอน ครูโชติกา สมพงษ์
ครูชมพูนุท ภู่อสุกุล

สื่อวีดิทัศน์นี้ใช้เพื่อการศึกษาเท่านั้น

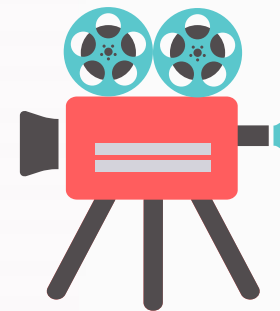
ขอขอบคุณสื่อวีดิทัศน์

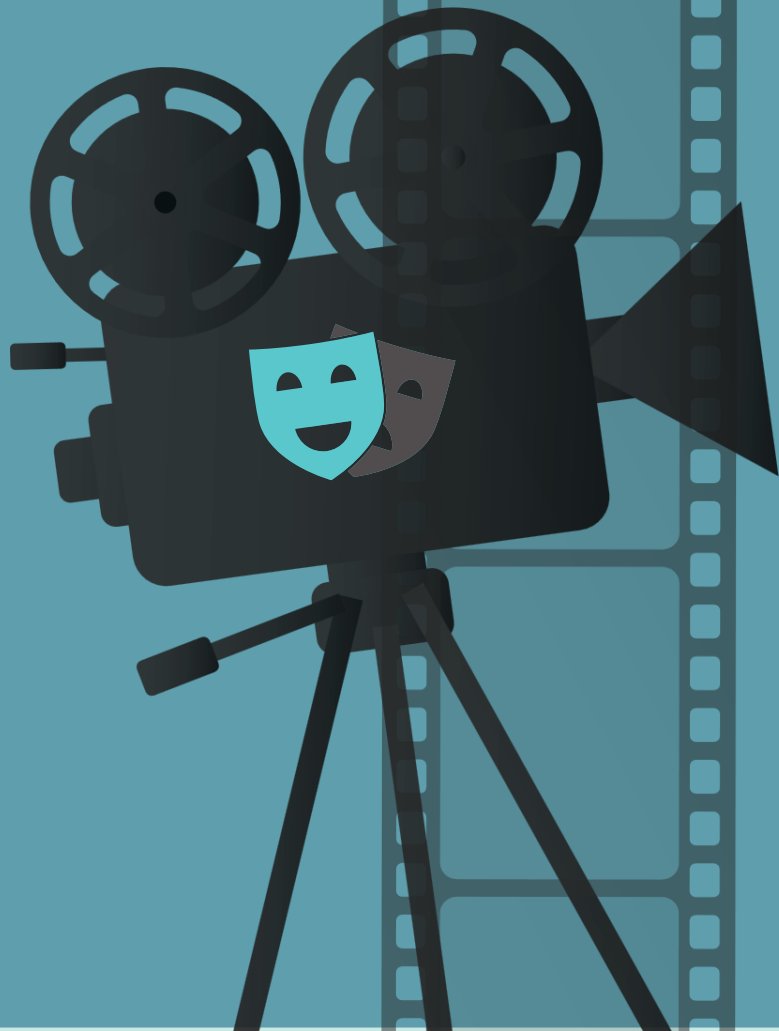
เรื่อง เบื้องหลัง หกฉากคร่ำจรรย์

เผยแพร่โดย iPAN CHANNEL

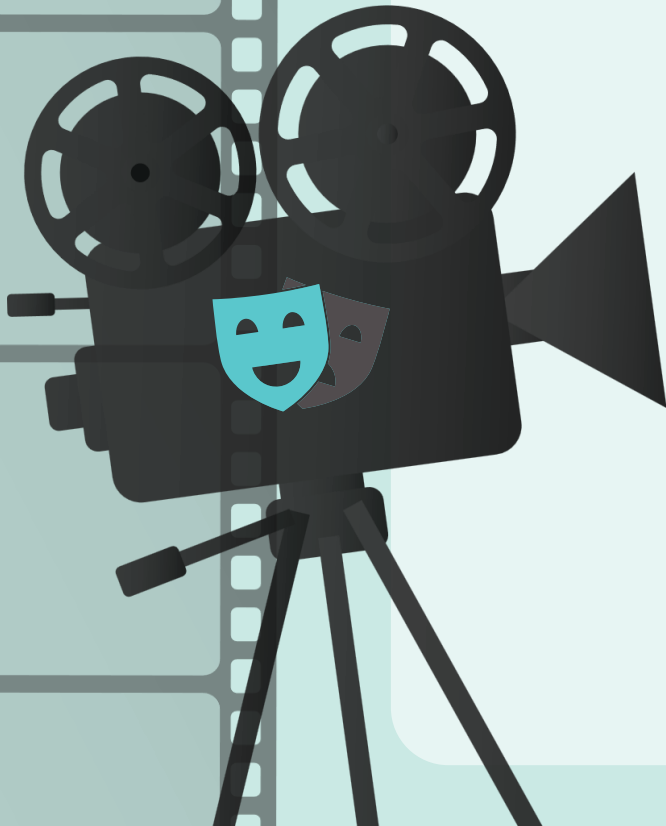
ที่มา <https://youtu.be/1tJY5Gm48UU>

องค์ประกอบที่สำคัญของละคร

จุดประสงค์การเรียนรู้

- นักเรียนสามารถเข้าใจองค์ประกอบที่สำคัญของละคร
- นักเรียนสามารถเชื่อมโยงองค์ประกอบที่สำคัญของละครกับละครภาพยนตร์ที่ชื่นชอบ

กิจกรรมชวนคิด

ให้นักเรียนเลือกบัตรคำที่ระบุ
กลุ่มคำที่เกี่ยวข้องกับองค์ประกอบ
ของละครไว้คนละ ๑ แผ่น

คำถาม

นักเรียนคิดว่าคำที่นักเรียน
เลือกไป เกี่ยวข้องหรือ
มีความสำคัญกับละครอย่างไร

องค์ประกอบที่สำคัญของละคร

๑. เรื่อง

๒. ฝ่ายจัดแสดง

๓. ผู้ชม

๑. เรื่อง

- ❖ การแสดงละครสิ่งสำคัญคือเรื่องที่จะแสดง เมื่อจะทำเป็นบทละครคำนึงถึงสิ่งต่อไปนี้

๑.๑ โครงเรื่อง (plot)

เป็นการกำหนดเหตุการณ์ของเรื่องที่จะแสดงว่าเป็นไปลักษณะใด ขึ้นต้นอย่างไร ตรงกลางเป็นอย่างไร จบอย่างไร มีเหตุผล ต่อเนื่องกันหรือไม่

๑.๒ ลักษณะตัวละครในเรื่อง (character)

ผู้เขียนจะกำหนดให้ตัวละครในเรื่องมีลักษณะใด มีนิสัยเริ่มต้นและ
พัฒนาไปตามเหตุการณ์ได้อย่างไร

๑.๓ แก่นของเรื่อง (Theme)

เป็นความมุ่งหมายของเรื่องที่ผู้เขียนต้องการให้ผู้ชมรับ ผู้เขียน
ต้องการถ่ายทอดประสบการณ์ของบุคคลทั่วไปก็ตามควรจะต้องให้มีกับ
ความสัมพันธ์กับโครงเรื่องและตัวละคร

๑.๔ ตัวบทละคร (Play script)

เป็นรายละเอียดที่จะเสนอเนื้อเรื่องต่อผู้ชมในรูปแบบของการแสดง ฉะนั้น**บทละคร**เป็นสิ่งที่มีความสำคัญมากที่จะให้ผู้แสดงรู้ และเข้าใจ ในเนื้อเรื่อง ฉะนั้นในการเขียนบทละครจะต้องเขียนให้ละเอียดในเรื่องที่ จำเป็นที่จะให้มีในเนื้อเรื่องนั้น ๆ เช่น บทสนทนาของตัวละครที่จะ ถ่ายทอดความคิดของผู้เขียนเรื่องจะต้องมีความคมคาย น่าฟัง น่าสนใจ และควรจะให้เหมาะสมกับตัวละครนั้น ๆ ด้วย

๒. ฝ่ายจัดแสดง

❖ ในการจัดการแสดงละครจะต้องมีบุคคลหลาย ๆ ฝ่ายเข้ามาทำงานร่วมกัน ซึ่งต่างก็มีความสำคัญและมีความสามารถ บุคคลเหล่านี้คือ

๒.๑ ผู้อำนวยการสร้าง (Producer)

เป็นบุคคลแรกที่จะต้องริเริ่มจัดละครว่าจะจัดทำไม จัดอย่างไร จัดเรื่องอะไร ใครเป็นผู้มาชมละครเรื่องที่จะจัดขึ้น เป็นบุคคลที่มีความรับผิดชอบในเรื่องงบประมาณการใช้จ่ายทั้งหมด เรื่องการประชาสัมพันธ์ เรื่องการต้อนรับ การจัดประสานงานระหว่างฝ่ายศิลปะด้านต่าง ๆ

๒.๒ ผู้กำกับการแสดง (Director)

เป็นบุคคลสำคัญที่มีความรับผิดชอบการแสดงละครเรื่องนั้น ๆ ตั้งแต่เริ่มต้นในทุกฝ่าย ผู้กำกับจะต้องเป็นผู้มีความรู้ทั้งทางศิลปะ วิธีแสดง และมีความสามารถที่จะถ่ายทอดความรู้แก่ผู้แสดง ฝึกซ้อม คอยควบคุมให้การแสดงละครให้เป็นไปตามความมุ่งหมายของเรื่อง จัดให้ทุกอย่างในเรื่องสัมพันธ์กัน เป็นต้น

๒.๓ ผู้กำกับเวที (Stage Manager)

มีหน้าที่สำคัญทางด้านการประสานงานด้านหลังเวที ตั้งแต่เริ่มซ้อมจนกระทั่งตลอดการแสดง โดยทำหน้าที่ดูแลผู้แสดงในระหว่างการแสดง การหลงลืมบท หลงลืมเวลา ผู้กำกับเวทีจะต้องเป็นผู้เตือน รวมทั้งเป็นผู้ที่คอยเก็บรายละเอียดบนเวทีไว้เพื่อกันลืม ขณะเริ่มแสดง และการปล่อยตัวละคร

๒.๔ ผู้แสดง (Actor)

มีความสำคัญยิ่งในการแสดง เพราะเป็นผู้มีบทบาทสำคัญในการถ่ายทอดความเป็นเรื่องราวและความหมายของเรื่องจากบทละครมาสู่ผู้ชม ผู้แสดงต้องมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับ มีความสามารถพร้อมในการสังเกต ความจำ มีเสียงชัดเจน มีความรู้สึกรวดเร็วต่อสภาพแวดล้อม ปรับตัวได้ดี ต้องมีสมาธิ ไม่หวั่นไหวต่ออะไรง่าย ๆ ต้องมีความพร้อมทั้งร่างกายและจิตใจ มีจินตนาการ

* ปัญหาและการแก้ปัญหาของนักแสดงเมื่อต้องทำงานร่วมกันเป็นทีม

การแสดงเป็นส่วนหนึ่งของการทำงานละคร ซึ่งต้องทำงานร่วมกับคนอื่นอีกมากมาย ปัญหาต่าง ๆ มักเกิดขึ้นเมื่อคนหลายคนมาอยู่ร่วมกัน แต่จะทำอย่างไรให้งานสำเร็จลุล่วงไปได้ด้วยดี หลักการทำงาน ๔ ประการต่อไปนี้จะเป็นสิ่งที่ช่วยลดปัญหาได้

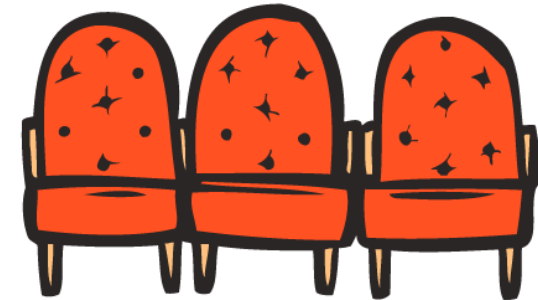
๑. ยอมรับและฟังความเห็นของผู้อื่น
๒. ทำใจให้กว้าง
๓. รู้จักหยุดทริกรีตรอง
๔. รู้จักกาลเทศะ

๓. ผู้ชม

❖ ผู้ชมคือผู้ที่จะบอกได้ว่าละครเรื่องใดอยู่ในความนิยม เรื่องใดไม่อยู่ในความนิยม เพราะอะไร ฉะนั้นผู้จัดละครจึงใช้เป็นส่วนหนึ่งที่จะมองกลับไปว่าจะจัดละครเรื่องนี้เพื่ออะไร เช่น จะจัดละครให้นักเรียนเป็นผู้ชม ก็ต้องรู้ว่านักเรียนระดับไหน อายุ การศึกษา เพื่ออะไร เพื่อหารายได้ หรือเพื่อเผยแพร่ละครชนิดใหม่ เหล่านี้นับเป็นองค์ประกอบที่สำคัญในการจัดละคร

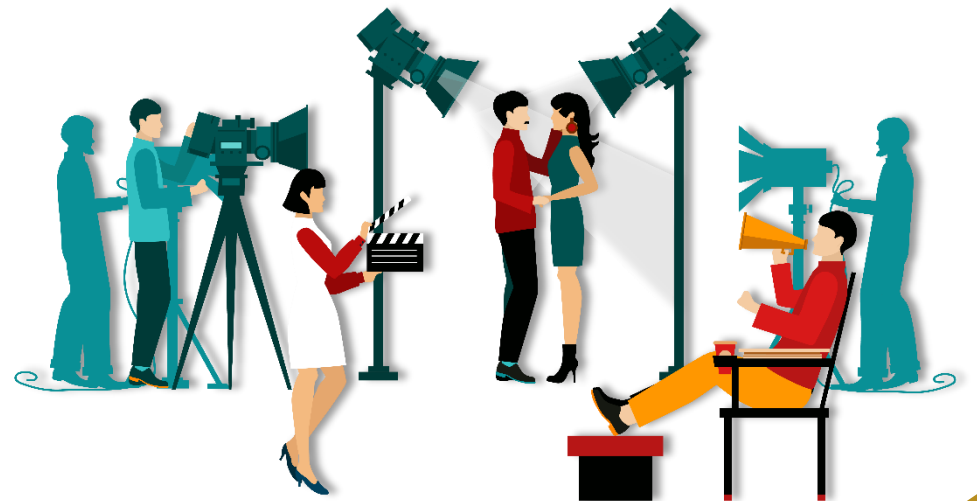

การปฏิบัติตนของผู้ชมก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นมารยาททางสากลด้วย

- ๓.๑ มาก่อนเวลาการแสดงจะเริ่ม ๓๐ นาที
- ๓.๒ ศึกษาข้อมูล เรื่องย่อจากสูจิบัตรหรืออ่านรายละเอียดจากอินเทอร์เน็ต มาก่อน
- ๓.๓ ปรบมือเมื่อพึงพอใจในการแสดงของนักแสดง
- ๓.๔ ไม่ส่งเสียงดังขณะชมการแสดง ภาพยนตร์ ละคร
- ๓.๕ ไม่ทำการรบกวนนักแสดงและผู้ชมคนอื่น ๆ ขณะชมการแสดงอยู่

การปฏิบัติตนของผู้ชมก็เป็นสิ่งสำคัญ เพราะเป็นมารยาททางสากลด้วย

- ๓.๖ ไม่ตะโกนหรือใช้วาจาไม่สุภาพกับนักแสดงขณะนักแสดงเล่นละครอยู่
- ๓.๗ ไม่ฉายไฟขึ้นบนเวทีขณะที่มีการแสดงบนเวที
- ๓.๘ หากผู้แสดงต้องการให้ผู้ชมร่วมการแสดงด้วย หากต้องการก็ยกมืออาสาด้วยความเต็มใจ

กิจกรรม

ใบงาน องค์ประกอบที่สำคัญของละคร

คำชี้แจง ให้นักเรียนทำกิจกรรมกลุ่ม
ร่วมกัน โดยให้กรอกข้อมูลลงในใบงาน
องค์ประกอบที่สำคัญของละคร
ตกแต่งใบงานให้สวยงาม

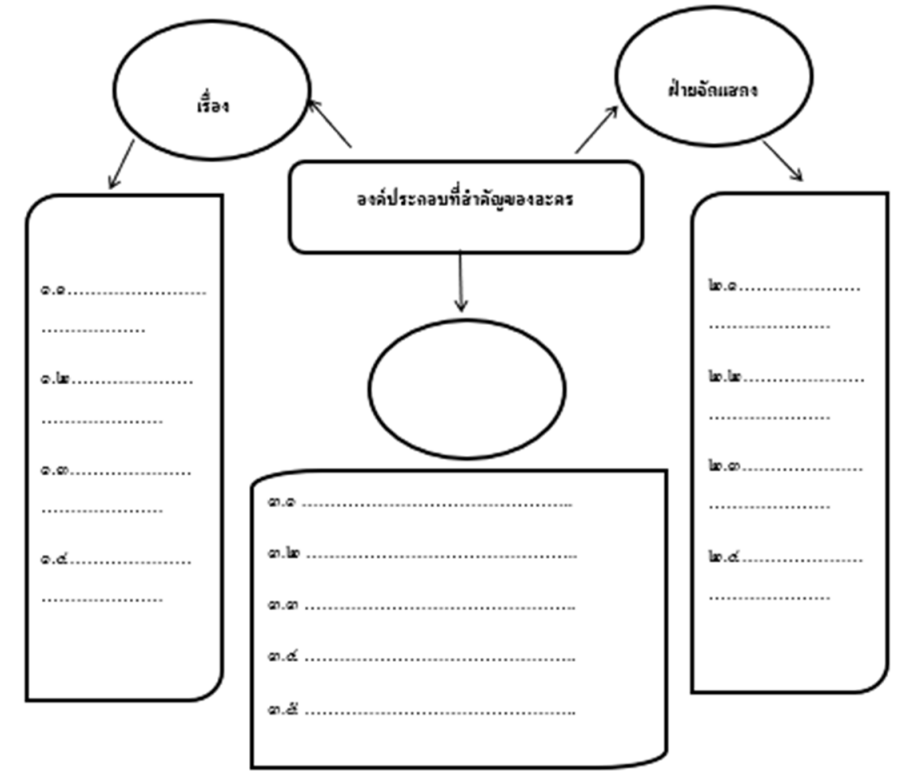

ใบงานที่ ๑ องค์ประกอบที่สำคัญของละคร
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๒ เรื่อง องค์ประกอบที่สำคัญและหน้าที่ต่างๆ ของละคร
รหัสวิชา ศ ๒๓๑๐๒ รายวิชา นาฏศิลป์ กลุ่มสาระการเรียนรู้ ศิลปะ
ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ ภาคเรียนที่ ๒ เวลา ๑ ชั่วโมง

คำชี้แจง ให้นักเรียนแต่ละกลุ่มช่วยกันระดมความคิดและวิเคราะห์ข้อมูลจากใบความรู้ การระดมความคิด แล้วเขียนลงในแผนผังความคิดตามหัวข้อที่กำหนดให้ สามารถออกแบบได้ตามความถนัด ลงกระดาษสีชมพู ขนาด ๒๐x๓๐ หรือ ๒๐x๓๐๐ CM. ลงสีตกแต่งให้สวยงาม

เงื่อนไขการทำงาน ให้นักเรียน ๓ คนงานต่อ ๑ กลุ่ม ๓-๕ คน
ใบงานที่ ๑ เรื่อง องค์ประกอบที่สำคัญของการแสดงละคร
วิชาศิลปะ สาระนาฏศิลป์ รหัส ศ ๒๓๑๐๒ ระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๓

คำชี้แจง ให้นักเรียนเติมคำในกรอบช่องว่างให้ถูกต้อง

สรุป

องค์ประกอบที่สำคัญของละคร

๑. เรื่อง

โครงเรื่อง

ลักษณะตัวละครในเรื่อง

แก่นของเรื่อง

ตัวบทละคร

๒. ฝ่ายจัดแสดง

ผู้อำนวยการสร้าง

ผู้กำกับการแสดง

ผู้กำกับเวที

ผู้แสดง

๓. ผู้ชม

มาก่อนเวลาการแสดง
จะเริ่ม ๓๐ นาที

ไม่ส่งเสียงดัง
ขณะชมการแสดง

ปรบมือเมื่อฟังพอใจ
ในการแสดง

ศึกษาข้อมูล เรื่องย่อ
จากสูจิบัตร

บทเรียนครั้งต่อไป

เรียนรู้เขียนบทละคร

ดาวน์โหลดเอกสารได้ที่ www.dltv.ac.th

